

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Anstro-Ungaria: un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor.; pe 1/4 de an 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
 Pentru România și străinătate pe an: 40 franci.

Manuscrisurile nu se napoiază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 60 bani de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se primesc.

Crime de-ale șovinismului

(b.) „Per scelera semper sceleribus certum est iter” — a zis odinioară înțeleptul Seneca: — O crimă săvârșită, totdeauna e o cale sigură pentru săvârșirea altor crime.

O crimă politică a fost punerea țării noastre polițote la discreția exclusivă a Maghiarilor. O crimă politică-socială a fost inaugurarea sistemului din partea arhishovinistului fost prim ministru, Coloman Tisza, în patria noastră polițotică; tot o crimă politică au săvârșit și guvernele ce i-au urmat, întemeiate pe același sistem. O crimă politică-socială și mai potentă a fost mai ales introducerea legilor păgâne, poreclite *politice-bisericești* în viața socială a statului nostru.

Ear din acestea imperios și firesc lucru era, ca braț la braț să urmeze alte și alte crime, ca tot stătea fructe ale sistemului șovinist, opresor și de corupție. Căci e mare adevărul ce se cuprinde în cuvintele de mai sus ale lui Seneca.

Ele sunt de actualitate îndeosebi pentru evenimentele, ce azi se succedea în patria noastră, și nu e de loc nevoie, să insistăm și să ne oprim, timp mult, pentru a o motiva aceasta.

Abia o săptămână ne desparte de cele două zile, în cari s'a desbătut procesul monstrului fratricid criminal de la Stămar, care a prezentat lumii încașonarea corupției din sinul „gentrilor” șovinisti ai societății maghiare, și azi privilegiu avem să ne oprim asupra altor două momente, tot atât de sguduitoare și numai de curând petrecute tot în societatea maghiară.

Intre știrile zilei din numărul nostru de ieri am înregistrat — după foile unguerești — o întâmplare de senzație, care nici în romanurile cele mai obscene nu și găsește asemenea desnodământ oribil.

Un tată anume Nussl se desparte de femeia, cu care a dat naștere fetiței sale, pentru-ca mai târziu, după două decenii, să devină bărbatul ficei sale, fără-ca s'o știe aceasta nici el, ca tată, nici mai ales fata, ca fică a lui. — Cum s'a putut una ca asta?

Istoria e scurtă, dar' enorm de mult e grăitoare fapta împlinită. Mama și fata rămân împreună și, înstrăinate de părintele fetei, ajung amândouă în miserie. Pentru ca să scape din aceasta și ca să poată fi și în ajutorul mamei sale, fata se angajează econoamă la un domn cu bună stare materială, anume Diósi. Acestuia începe să-i placă fata și, voind pe lângă avere să-și întemeieze o familie, el se căsătorește cu dînsa, fără-ca mama să aibă puțința a cunoaște pe fiitorul bărbat al ficei sale înainte de cununie. Abia mai târziu după asta ajunge și mama să-l cunoască. Dar' atunci — e prea târziu... Atunci, ea nu poate să constate decât faptul împlinit, că tata ficei sale — azi e bărbatul fetei, căreia împreună cu el i-a

dat viața înainte cu peste două decenii...

Azi însă el nu mai e Nussl de odinioară, ci Diósi modern. Din neamț adevărat, ce fusese, el s'a făcut Ungur și cu sufletul și cu numele; și asta e cauza, că mama n'a putut să știe după nume, cine avea să fie soțul ficei sale!

Să mai întrebăm oare, ce rezultă de-aici?

Fără îndoială o putem ghici cu toții: Maghiarizarea de nume, care azi a devenit o boală incurabilă a șovinismului celui mai scârbos, — este o crimă din cele mai condamnabile, o crimă a amestecării sîngelui, o crimă, ce nu se poate ierta nici odată!

Eată dar' un nou rod al păcatului, un nou făt monstru al șovinismului detestabil!

Dar' să trecem acum la un al doilea moment, tot o urmare a acestui șovinism, al cărui vrednic stegar s'a dovedit și se dovedește mai ales azi Ovreul speculant și fără suflet.

Un curent anticreștin, din zi în zi tot mai nefast și mai periculos pentru țeara întreagă a început a se lăți îndeosebi în societatea maghiară, mai ales de la punerea în practică a legilor politice-bisericești.

Am văzut până acum familii întregi — catolice și reformate — pășind în șovinism și în neconfesionalism, egal cu păgânismul. Știm și cunoaștem ținta, la care vor să împingă și să prăbușească viața și societatea creștină așa numită *francmazoni*, cari, mai virtuoși în era acestor legi „liberale”, pot să-și urmeze lucrarea lor diavolească nesuperați de nimeni.

Am văzut și până acum alungate din școli și din localuri publice icoane cu sfânta cruce — la dorință ori chiar insistență ovreiască. De jurământ în chip prescris de lege — azi Ovreii nu mai vor nimic să știe nici înainte judecătorilor; viața creștină și moravurile creștine în bătaie de joc sunt luate din partea noilor maghiari recipiați și instăpaniți prin lege asupra Ungariei creștine. Și în fața tuturor acestora, Ungurii cei „viteji” se găsesec impotenți; ei nu cutează să pună nici o rezistență în calea curentului primejdios, căci și acesta al lor făt este. Ci prefer a se vrăjmași între olaltă pe tema confesionalismului, dar' curentului nefast drum liber țin să-l lase în mijlocul societății, în care au început acum a se molipsi pătură încă neatinsă de el și membri cu viitor în viața socială a statului.

Ba am asistat și la privilegiu, că *jupânii perciuinași s'au pus ei în ofensivă, când vorbe ceva mai grele li-s'au spus despre blăstămățiile lor* nenumărate, prin cari demoralizează viața familiei și a societății creștine, sărăcesc și ruinează starea materială a popoarelor. Căsul lui Egán, bunăoară, ne este încă în proaspătă memorie.

Ear' acum, că Maghiarii s'au sguduit puțin în urma casului cu defaimarea crucii și a Coroanei, — Ovreii se pun ei de cătră pădure, ei atacă pe

cei insultați și strigă prin presă, fără să fie încă arătați cu degetul, — că nu Ovrei, ci creștinii, cari dujmănesc pe Ovrei, sunt cei ce au comis gravul atentat, pentru-ca să le facă lor zile „amare”.

Mai mult! Fiind-că tocmai în aceste zile de agitație între Maghiari, s'a sinucis la Budapesta un puiu de Ovreu, universitar jurist, — foi maghiare jidovite spun, că Ovreașul sinucis este jertfa prigonirii confesionale! Anzi minune! Oare nu s'ar pute să fie și jertfa faptei sale...?!

Ei bine, mai încape atunci așa mare mirare, dacă între asemenea împrejurări se pot întâmpla și scandaluri ca cel petrecut zilele acestea în aula universității maghiare din capitala țării?! Doar' crucea, acest sfânt simbol al vieții creștine, prin lege de Maghiari făcută și impusă popoarelor creștine din țeară, este desconsiderată și prigonită!

Mâni sacrilege, împinse de suflete negre, au rupt adevărat semnul crucii dela coroana sfântă a țării, imprimată pe păreții launtrice ai aulei universității! Defaimată a fost, prin urmare, crucea, simbolul creștinătății și coroana, insignia cea mai scumpă a unei țări creștine, care-și încoronează cu ea pe domnitorii săi inviolabili. Ear' aceasta e o crimă, ce nici cualifica un șovinist să ne criminali? Aceasta-i întrebarea ce și-o pun acum patrioții, începând dela ministrul până la cel din urmă polițist! Căci un întreg aparat s'a pus în urmărirea criminalilor.

Da, crima e în adevăr oribilă. Și dacă se scrutează cauza ce-a produs-o, sigur o vom găsi tot între celelalte, din cari s'au produs și alte crime ale șovinismului maghiar.

N'ar avea deci mult să-și bată capul compatrioții maghiari, căutând pe acești mai noi criminali. Asemenea acestora se pot găsi în fiecare unghi al societății maghiare jidovite ori saturate de spiritul bolnav al șovinismului, care este izvorul relelor și al păcatelor sociale din țeara aceasta.

Descoperiți odată, da, criminalii să-și ia pedeapsa meritată! Prin pedepsirea lor însă, nici odată nu i-se poate da satisfacția cuvenită nici crucii sfinte, nici coroanei ungare atât de grav insultate!

Să învețe dar' Maghiarii și din aceste mai noue pățanii și să-și tragă din ele cuvenitele consecunțe. Stavilă pună-i odată curentului șovinist și criminal, din care profit are numai elementul parvenit ovreesc în paguba vedită a tuturor popoarelor, ce constituie statul acesta. Inceteze odată cu nenorocitul lor sistem de opresiune și corupție, și în locul lui inaugureze adevărata eră a dreptății și egalității, dacă împreună vor să luptăm cu toții împotriva răului și a dușmanului comun.

Numai astfel procedând se va pute salva și preamări sfințenia crucii și vaza coroanei ungare spre binele și fericirea obștească!

Conferența interparlamentară se întrunește, după-cum se știe, în anul acesta la Paris. Cu ocazia întrunirii sale se va hotărî și locul unde se va ține viitoarea conferență. Se crede că se va propune și se va primi Viena.

Chestia bosniacă.

Delegații bosniaci nu au plecat încă din Budapesta, și dacă e să credem preselor maghiare, nici nu vor pleca fără a li se acorda o audiență la M. Sa. Ei se tem anume, că altfel ar fi prigoniti prea tare din partea guvernatorului Kállay.

E de remarcat, că acum nu numai presa kossuthistă i-a luat în apărare pe Turcii cari ci-că s'ar fi dorind după o alipire la Ungaria, și chiar ziare mai aproape de guvern, cum este „Budapesti Hirlap” și „Pesti Napló” scriu în favoarea delegaților bosniaci. Toate se plâng, că administrația din Bosnia și Herțegovina tratează rău cu Turcii, așa că ei emigrează în Turcia.

Ce oameni buni de fire!

Cum adevărat: ve doare de Turcii, și nu vedeți că în urma administrațiunei părintești maghiare azi-mâne în nordul țării comitate întregi vor rămâne deșerte, căci locuitorii lor emigrează în America?

Motivul acestei expansiuni de dra-că în același timp, când presa maghiară scrie despre „regimul de teroare în Bosnia”, se plânge și de faptul, că între funcționarii din Bosnia și Herțegovina ar fi prea puțini Maghiari, și Kállay și-a uitat atât de tare neamul, în cât se înconjoară numai de — austriaci!

Va să zică, asta e: regimul de teroare există, fiind-că sunt puțini funcționari maghiari pe acolo!

Ce ar fi, Doamne, când ar ajunge ei mai mulți?!

Din România.

Dela Societatea „Transilvania.”

Mercuri, la orele 3 d. a., Societatea „Transilvania” a ținut adunare generală, în localul școlii normale a societății pentru învătura poporului român.

La ordinea zilei a fost alegerea comitetului pe anul curent.

Di Al. Lupășcu, care în decurs de 32 ani a servit cu dragoste și mult devotament în calitate de casier societatea, și a dat demisia din această funcțiune, din cauza etății înaintate și a sănătății.

Societatea, ca un omagiu adus d-lui Al. Lupășcu, l'a proclamat în unanimitate president de onoare. Proclamarea d-lui Al. Lupășcu ca președinte a fost primită cu aplauze frenetice.

După aceea s'a procedat la alegerea comitetului. El s'a constituit astfel:

Președinte: G. Misail; vicepreședinti: A. Laurian și V. Măndreanu; secretar: D. Rațiu; membri: Manliu, Clinciu, Popa, Hențescu, Otescu și Gărboviceanu; casier: V. Orghidan.

Societatea „Transilvania” are un fond de 221.000 lei în scrisuri fonciare urbane cinci la sută și dă în fiecare an peste 10.000 lei ajutoare la elevii săraci ai școlilor de meserii și studenților din Transilvania.

În această societate s'au mai înscris peste 20 de membri în ședința de Mercuri, parte avocați, medici și profesori.

Adunarea generală s'a terminat la orele 4 și un sfert.

Ungurii oătrăniți.

„Neue Fr. Presse“ publică în numărul său dala 30 Maiu o corespondență din Budapesta, în care, după-ce arată încrederea ce i-s'a votat ministrului de externe prin votarea bugetului, scoate în relief raportul referentului Dr. Max Falk către comisiunea de externe, în care zice :

„Singurul — adecă Max Falk — cel mai precant și mai cuminte politician a luat dispoziții de protestare contra amestecului — din incidentul încercăturilor au stricte interne — a politiceii cercurilor externe în politica unui stat al monarhiei; discreția altui corp reprezentativ cade sub cea mai aspră critică, căci fără a o spune apriat, dar destul de la înțeles s'a pronunțat delegatul Popovici în delegațiunea austriacă despre apăsarea Românilor din Ungaria. Dr. Falk și-a exprimat totodată dorința, că această întâmplare va veni încă în desbaterea forurilor competente, adecă în parlamentul ungar. Conte Apponyi, singurul vorbitor din plenul ședinței, de asemeni a revenit la tema cu connezul dintre politica internă și externă, anume numai pentru a da d-lui de Jaworski o lecție pe cât de mică, pe atât de simptoare. Apponyi e de părere, că un astfel de cas în delegațiunea ungară nici nu se poate închidui, căci respectivul vorbitor nu ar ajunge departe. Astor-fel de erupțiuni li s'ar tăia îndată firul.“

Cu alte cuvinte, cercurile politice maghiare sunt foarte supărate, pentru-că presidentul delegațiunii austriace a lăsat pe dl Dr. G. Popovici să vorbească despre rănilor deschise nu numai ale Austriei, ci și ale Ungariei.

Desigur! Dl Dr. Popovici a turburat rău apele — și altminteri necurate — ale politiceii maghiare.

LE NOASTRE.

Raportul domnului asesor-referent școlar Romul Clorogariu către Sinodul arădan.

Venerabile Sinod!

Senatul școlar al Consistorului român gr. or. cu datornică referință prezintă Venerabilului Sinod eparchial raportul despre starea învățământului de pe teritoriul districtului consistorial al Aradului în decursul anului 1899.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.“

Sub bomierii din Galaad.

NUVELE ARABE.

Un uragan de foc și de nisip mătura Arabia Pietroasă, astupând văile, uscând râurile ierbării cari mai creșteau pe ici-pe colo printre dunele de nisip și colinele de basalt.

Beduinii rătăceau cu turmele lor prin câmpiile Idumeei. Câte va hoarde străbateau albia uscată a fluviului Iordanul; unele treceau în văile bogate ale Sicheului, ear altele mai răboinice tăbăriseră în desertul acoperit cu măști al Ierichonului, în speranța unei bune prăzi.

Tribul, Beni Hameizilor părăsiseră și ei munții sterpi ai Moabului și încongiurând marea Asfaltită, porniseră printre câmpiile acoperite de nisip spre oaza roditoare a Galaadului.

Fugind de aburii de pucioasă și smoală, cari eșiau din crăpăturile pământului, nomazii se repeziau pe câmpie, unde crânguri de sicomor și tufe de terebinte își întindeau petele lor mari de umbră.

I. Situațiunea generală.

Statul, povăit de propriile interese culturale într'un șir de ani, putem zice decenii, și-a edificat prin legi și ordonanțe ministeriale sistemul educațiunei de stat.

În acel sistem sunt asigurate toate avantajile posibile pentru școlile de stat și comunale, ear școlile noastre se impun oneroase obligamente, sub cari se clătina forțele noastre materiale.

Echipat cu atâtea avantagii ale bugetului comun și ale executivei, cătră cari se mai asociază și o estinsă mișcare socială inspirată de tendința emancipărei școlilor de sub influințele bisericesti, statul, în repede mers, cucerește teren și mai ales în locurile unde pozițiunile noastre sunt mai slabe.

În fața acestei năvalnice înaintări, fără buget comun, cu o executivă condiționată de controlul statului și cu o societate săracă, Consistorul e avisat numai la forțele morale, de cari dispune pentru dezvoltarea spiritului de jertfă în popor. Anii necoditori și mulțimea sarcinilor publice au pus însă la grea probă acest spirit de jertfă atunci când spesele de cult variază până la 50%, căci legea cîvevenalelor și urearea contingentului de frecvență nu impun datoric de a provedea pe învățătorii cu cîvevenale și a zidi nouă școlae, ceea-ce îngreunază tot mai mult bugetele parohiale.

Resurse scăzute și sarcini ureate, — aceasta e signatura actualității în partea materială a învățământului.

În partea didactică, învățământul în genere a avut un decurs normal. Reflexiunile din partea organelor de control s'au raportat mai mult la insuficiențele materiale cum sunt: defectuositatea edificiiilor școlare ori nesolvirea regulată a salariilor învățătoresti, precum și la învățătorii necualiificați, substituiți în lipsă. — Punctul disonant în partea morală a corpului învățătoresc e relațiunea încordată, ce se mai observă în unele locuri între preoțime și învățătorime. Consistorul și-a întors deosebita sa atențiune asupra acestui punct disonant și speră că prin sfaturi și fapte echitabile va nivela divergențele existente și va întruni într'un gând și simțire pe cei, cari împreună formează corpul cultural în sinul Bisericii.

Marii nostri înaintași cu jertfe au întemeiat prima preparandie în Arad, de unde în popor, ce a dat naștere școlilor culturale. Acum, când recerntețele timpului au adus în grea pozițiune școlia confesională, apelăm la reprezentanții clerului și al poporului, adunați în acest Venerabil Sinod, să ducă cu sine de aici îngrijirea de școlile noastre confesionale și să formeze în giurul lor acel cerc social, de care autoritățile bisericesti-școlare au indispensabilă lipsă pentru a atrage pe popor în sfera intereselor școlilor confesionale, ca să putem justifica maxima: „Virtus vim vincit!“

II.

Consistorul.

În decursul anului școlar 1899 au intrat la Senatul școlar 1831 piese și s'au

ținut 17 ședințe; în ședințe s'au pertractat 364 piese, ear' restul de 1467 afară de ședințe, presidial.

Din aceste cifre apare, că agendele s'au înmulțit la proporțiune cu anul precedent cu 364 piese. Sporirea agendelor e în legătură cu greumintele, ce se iveac în giurul salariilor învățătoresti și a înmulțirii școlilor solicitate de organele statului, și dificultate de neajunsurile comunelor parohiale de a le îndeplini. Această urgere a sporirii școlilor e simptomatică, și prevestește o îngreunare a resortului, ce reclamă îndeplinirea postului de referent-asesor, acum vacant, cu un bărbat dedicat și destoinic pentru devingerea greutăților, căte se iveac pe terenul învățământului, înlocuind pe cel care a îngrijit școlile, redus la numărul de 6, dintre cari însă unul n'a participat de fel la ședințele consistoriale, ear' urui — o singură dată în decursul anului intră g.

Tocmai din această reducere a membrilor senatului școlar, dintre cari unul ca protopresbiter, al doilea împedecat în funcțiunea sa de secretar consistorial prin morbo, ear' crizalalt dol, ca advocați și cu funcțiuni deosebite, au făcut imposibilă o instituire de comasari consistoriale pentru inspecțiunea școlilor conform decizului sinodului Nr. 32 lit b., d n 1899, căci trefte atari împingurări nu ar fi putut satisfacere realei intențiuni a §-lui 127 din Statutul organic. A rămas dar realizarea numirii de comisari, inspecțori de școlae în sarcina noului Consistor, care, odată întregit, în prezenta sesiune va dispune de necesar-le puteri de inspecțiune, provăzută în §-ul 127 al Statutului organic.

Despre măsurile luate pentru eruirea cauzei scăzământului în frecvențarea școlară pe teritoriul Consistorului arădan — pentru ce am avut mandatul de sub Nrul 33 lit. a., și satisfacerea recerințelor §-lui 147 l. 17. a regulamentul pentru organizarea învățământului — am exmis circularele de sub 1519/1900, alăturate sub 1 și 2, ai căror rezultat se va vedea din rapoartele speciale. Astfel conform adnexelor de sub 3 am luat dispoziții pentru lărgirea frecvențării școlare prin sporirea școlilor, la ce suntem provocați de cătră organele civile.

Tot sub Nrul 33 lit. c. și Nr. 40 ne a încredințat Ven. Sinod, ținut la 1899, cu exoperarea incassării speselor culturale prin celeritate contribuiri publice.

Conform actelor de sub 4, Consistoriul a cerut cu insistență de la înaltul Guvern a acel serviciu, dar a întâmpinat categoric refus. Săpunem această afacere aprețierii Ven. Sinod pentru mai departe înviațiune.

Sub Nrul 33 a dispus Ven. Sinod în trunit la anul 1899 de proporționarea venitelor fondului pentru ajutorarea școlilor serace între districtul consistorial arădan și orădan. — Conform actelor adresate sub 5, Consistoriul plenar al districtului consistorial arădan în ședința sa de la 7/19 Otomvria 1899 a pus la dispozițiunea Consistoriului orădan 1/3 parte din venitul anual al fondului pentru ajutorarea școlilor sărace,

care prin rezoluțiunea sa din 6/18 Noevre 1899, Nr. 1133/141 școl. 1899, cere 2/5, care cerere sub Nrul 7439/899, s'a transpus la Ven. Co: sistoriu plenar arădan, pentru a face propunere venerabilului Sinod eparchial, acum intrunit.

La însărcinarea de sub Nrul 34/1899 pentru rezolvarea cererii învățătorului Panot Boarescu din Igris, avem onoare a raporta, că inspecțorul regesc de școlae al Teritoriului a abstas de la pens onorea din oficiu a numitului învățător, conform actelor de sub 6.

Ajutoriu pentru scopuri culturale a primit Consistoriul și ștamp de la institutul de credit și conomi „Victoria“ 250 fl., de la „Lipovana“ 60 fl. de la „Lucafeșul“ 10 fl., și de la „Mureșanul“ 25 fl.

(Va urma.)

Adrese de aderență părintelui V. Mangra.

Magnifice Domnule Vicar episcopesc! Precucioase Părinte!

Alegerea de vicar episcopesc și președinte al Consistoriului gr.-or. orădan, care s'a săvârșit la 22 Aprilie a. c. st. v. în Sinodul eparchial din Arad, a arătat evident, că majoritatea d-lor deputați sinodali: știe cunoaște și iubi, stima și prețul pe cel demn, — și a fost conșiusă numai de dreptate și de recunoștința meritului, când Te-a ales pe P. C. Ta de atare, născut și crescut în acest comitat.

Magnifice Domnule Păccere și bucurie avem la alegerea aceasta efectuată prin votul majorității d-lor deputați. Ne indignăm însă până în adâncul inimilor noastre, pentru procedura celor 11 deputați din Bihor, distingători de autonomia bisericii noastre, căștigată prin mari osteneți și sacrificii de nemuritoriu, marele Andreiu baron de Șaguna.

În ziua aceasta, noi Românii de relig. gr.-or. din Bihor, am fost fericiți, că ceea ce a plăcut lui Dumnezeu s'a arătat și nouă.

În ziua aceasta ni-s'a retrimis prin votul majorității, stea răsărită aici în Bihor, care va merge înaintea noastră, și prin razele sale lu-itoare de învățăturile religioase-morale, va lumina mintea noastră și ne va îndrepta spre întărirea credinței în Dumnezeu, spre iubirea și stămarea bisericii, școlii, patriei și d'aproapele noastre; la pace și bunăînțelegere, cari sunt baza a toată fericirea omenească.

Deel aceasta este ziua, care a făcut demoul, să ne bucurăm și să ne veselim în trînsa, noi toți Românii gr. or. cu inima curată și neprihănită din acest comitat.

Ne închinăm zilei acesteia sfinte. — Salutăm cu emerenie și cu bună-cucerire alegerea aceasta binemeritată, — convine fiind prea deplin: că Magnificența Ta, precum și până aci, așa și în viitor, vei și aprecia și sprigui toate afacerile bisericești, școlare și de ori ce natură a progresării poporului, în toate cele bune și folositoare.

fată pe o cămă albă și care îi părise de o mie de ori mai frumoasă decât o regină pe tron. Pulpele ei pe jumătate goale, rotunde și delicate, cu câte-un inel frumos de argint, atârneau peste umerii animalului; picioarele ei drăgălate cu unghiile înroșite cu henna și se cufundau în părul cel des al cămălel

Ținărul beduin nu mai auzia nici cântecele de laudă ale femeilor, nici chemările tovarășilor lui, cari galopau pe câmpie. El călăria ca într'un vis alături de fata asta la care nu îndrăsnia să ridice ochii ca s'o privească; da, se uita într'una la drăgălașul ei picioruș și se gândia cât de dulce ar fi să-l simță întins peste capul lui. Ar fi vrut să-l strângă între mâni și să-l ducă la buzele lui cari ardeau. O dorință ferbinte amestecată c'un fel de lăncezole, îl făcu să tresară pe șea; și pentru a-și ascunde îngăbeneala feței, își trase pe obraz un colț din vâl; apoi, înfingându-și virful de fer al pintenilor în coastele calului care scoase un gemet surd, porni ca o săgeată.

Lângă fântână sări jos și se lungi la pământ și, nemișcat, asculta șgomotele ce făcea tribul, care și ridica corturile la depărtare de-o aruncătură de peatră Cămilele își amestecau mugetele plângătoare cu bătăitul oilor și loviturile de ciocan răsuna surd, bătând țerușii în pământ. Pânzele pleșebiau filfăind împregiurul stîlpilor, ear frînghiile suerau în vânt. Apoi femeile și fetele începură a se coborî spre fântână, cu ulcioarele goale pe cap. Un ținănit ușor le

ritma mersul și lungile lor mâneci tăiate în celuri se acăiau în treacă de tufe de spini.

Jehal, cu nările umflate, cu mânele virite în nisip ca în părul unei femei, le privia, ascuns îndărătul măștișilor.

De-odată se ridică pe jumătate: auzise un pas ușor, care par'că abia atîngea pământul; da, era al ei.

Ea și puse ulciorul de lut smălțuit pe marginea șanțului și, cu fusta și strîmtă strînsă între picioare, se pleca înainte cu o mișcare grațioasă, care făcea să-i se lipească rochia de trup și-i arăta formele pline și rotunde de la șolduri până la pulpe. Apa îi umpluse ulciorul, și acum se vërta în șiroaie pe ghizduci și se respândia pe lepez. Jehal văzu că apa se scursesese până sub picioarele lui ridicate în sus și trecuse pe sub ele fără să l ude. Ea își puse ulciorul pe cap și înset, cu peptul săltând, urca treptele. Atunci el se sculă și fără a privi, cu un gest rugător îi zise:

— Tu, de față, cum te cheamă?..

Fata îl recunoscu și răspuse surizend:

— Mira.

— Numele tău e un parfum, vocea ta o melodie, picioarele tale niște flori.

Ulciorul se clătina puțin pe cap; căteva picături cazură din el și se rostogoliră în părul ei des, aruncat pe umeri, ca niște diamante pe-o manta de catifea neagră.

Românii în Caucaz.

Ca să ucidă în germene ori-ce posibilitate de aspirațiune națională la Români în Basarabia, Rușii despopează țara de Români și-i răspândesc prin toate locurile ale de traiu, prin Caucazul cu aspră climă, unde frații noștri mor cu miile, din cauza lipsei și a locurilor nesănătoase.

Încetul cu încetul frumoasa provincie se despopează de locuitori și Muscalii ia locul strănepoșilor bravilor răzeși cu care Ștefan a înfrânt cerbicia turcească.

Flăcâii români „luați la Muscali” în armată, își cântau cântecul din urmă, căci știa că în țeară nu se vor mai întoarce. După un serviciu îndelungat și greu, sunt trimiși în Caucaz, frigurile de baltă îi de-aimează.

Bată ce-au făcut Rușii cu frumoasa noastră țară pe care au luat-o avută și ferilită, locuită de țărani vinjoși și energici și din care au supt toată blaga, au sleit-o de locuitorii de bastinaș, aducând în locul lor toată pleava pământului, numai ca să poată țerge caracterul românesc al ținutului.

Cântarea în limba românească în biserică e considerată ca o crimă și în toată Basarabia rar găsești câte un abecedar românesc, căci acela ce e prins cu o carte românească, a văzut lumina soarelui pentru ultima oară.

Dar nici chiar coloniile de Români din alte părți ale Rusiei, nu pot trăi în liniște. Persecuția îi urmărește și aci până când moartea vine să-l scape de muscali. Românismul este cel mai mare pericol pentru Muscalii. Chiar răspândiți prin întinsele steppe ale Rusiei, chiar decimați de clima otrăvitoare a Caucazului, Româniul sperie pe Muscalii prin energia cu care țin la străbunele datorii și la credințele strămoșești, prin dragostea lor ferbinte și neluvinșă de neam.

S.

ACADEMIA ROMÂNĂ

CONCURSURI PENTRU PREMII 1900.

A. Premii pentru cărți publicate.

1. *Marele premiu Năsturel Herescu*, de 12.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 unei cărți scrise în

limba română, cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1897 până la 31 Octombrie 1900.

Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților puse la concursul acestui premiu este până la 31 Octombrie 1900.

În privința *Premiului Năsturel-Herescu* se pun în cunoștința publicului următoarele dispozițiuni din codicilul răposatului întru fericire C. Năsturel-Herescu :

„În tot anul Societatea Academică Română va avea a premii, din veniturile fondului *Năsturel*, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună carte apărută în cursul anului; însă aceste premii vor fi de două specii :

1. În trei ani consecutivi, de arîndul, se va decerne câte un premiu de patru mii lei noi No. 4.000 L. n.; *minimum*, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat.

2. Eară în al patrulea an se va decerne un premiu fix de două-spre-zece mii lei noi, No. 12.000 L. n., carele se va numi *Marele Premiu Năsturel*, operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenți. Acest premiu nu se va pute decerne unei lucrări, care va fi obținut deja unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'însul valoarea premiului prece lent.

„Operele, ce se vor recompensa cu această a doua serie de premii, vor tracta cu preferință despre materiile următoare :

a) Scrieri serioase de istorie și de științele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atîngătoare de istoria țărilor române;

b) Scrieri de religiunea ortodoxă, de morală practică și de filosofie;

c) Scrieri de științe politice și de economie socială;

d) Tractate originale despre științele exacte;

e) Scrieri enciclopedice, precum : dicționare de istorie și geografie în cari să intre și istoria și geografia României, dicționare generale sau parțiale de științe exacte, de arte și meserii, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemenea lucrări utile și bine întocmite;

f) Cărți didactice de o valoare însemnată ca metod și ca cuprins;

g) Dicționare limbistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice și

orientale, adevă limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche și altele;

h) Publicațiuni și lucrări artistice de o valoare serioasă, adevă relative la artele plastice, arhitectura, sculptura, pictura, gravura, și chiar opere musicale serioase, pe cari aceste toate Societatea Academică Română le va pute aprecia atunci când își va întinde activitatea ei și asupra tuturor materiilor de bele-arte;

i) Scrieri de pură literatură română în prosă și în versuri, precum : poeme, drame și comedii serioase, — mai ales subiecte naționale, — și ori-ce alte opere de înaltă literatură. Aceșora mai cu seamă aș dori să se acorde *Marele Premiu Năsturel* când vor fi judecate ca avînd un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică dezvoltării literaturii naționale.

La acestea se mai adug următoarele dispozițiuni luate de Societatea Academică la 2 și 7 Septembrie 1876 :

1. La concurs se pot prezenta și opuri preînnoite în nouă edițiuni, cari se vor fi retipărit în cursul anului, însă numai de autori în viață.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbi străine sunt excluse dela concurs; se va face însă excepțiune pentru acele traducțiuni de pe opuri străine clasice, cari :

a) sau prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproduceri în versuri românești vor constitui adevărate opuri literare ale limbii române;

b) sau prin anexarea de elucidări și de note științifice cu totul proprii traducătorului, își vor fi însușit meritele unor lucrări originale în limba română.

3. Cărțile premiate de Academia Română din alte fonduri ale sale sau cele tipărite din inițiativa și cu spesele ei nu pot intra la concurs pentru premiile *Năsturel* din seria B.

4. Premiile *Năsturel* din Seria B. se pot acorda nu numai unor opuri complete, ci și părți unui op tipărit în cursul anului cu condițiune însă, ca această parte să fie de valoarea și de întinderea unui volum și nu de ale unei simple fascioare (minimum 400 pag. format în-8° garmond).

5. Premiarea unei părți a unui op la un concurs anual nu împedecă primirea unei alte părți a aceluiași op la un concurs posterior.

6. Opurile anonime și pseudonime vor pute fi admise la concursul cărților tipărite, ear autorii lor spre a primi premiile acordate, vor trebui să justifice proprietatea lor.

(Va urma.)

Institutul Otteteleşanu.

Publicațiune.

Cu începerea viitorului an școlar 1900—1901 se vor primi șese-sprezece eleve în institutul de fete dela Măgurele, fundat de Ioan Otteteleşanu, și înființat de Academia Română, sub înaltul patronaj al M. S. Regelui, cărora li-se vor da, conform dispozițiunii testamentare a răposatului fondator, o creștere casnică și instrucțiunea cuvenită unei „bune mame de familie, fără pretențiuni sau lux”.

Cursul va fi de 5 ani, în timpul cărora elevele vor avea toată întreținerea în Institut.

Sunt admise în institut copile născute din părinți români săraci pe deplin sănătoase, cari până la 5 August 1900 au implinit 12, dar încă nu 14 ani, au pregătirea ce se dă în școlile primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 7. Candidatele cu clase secundare au să prezinte certificatele de clase secundare, avînd media cel puțin 6.

Două surori sau două vere primare nu pot fi admise în Institut.

Părinții elevelor ce vor fi primite în Institut, nu pot să-și iee ficele de sfintele sărbători ori pe timpul vacanțelor în familie și Direcțiunea își conservă dreptul de a le da ori nu voie elevelor de a petrece în familie de vacanțe.

Părinții aspiranților ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — până la 5 August 1900 — cere-rile însoțite de act de naștere, act de vaccina, act de paupertate în care se va arăta și numărul copiilor și atestat școlar despre terminarea claselor primare, la Academia Română (calea Victoriei Nr. 135), pentru Comisiunea fundațiunii Otteteleşanu, care, examinând actele și luând informațiunile

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

EXCURSIUNE.

— La ruinele cetății Șoimoș. — Pe Murș. — Grădina lui Ban. —

Lui Sever.

Eram pe cel mai înalt zid al ruinelor cetății Șoimoș. Lângă mine Emil. „Iai' privește!” Imi zise. „Este oare pe lume priveliște mai frumoasă? Uite aici Murșul argintiu, cum șerpuește printre dealuri acoperite cu păduri seculare. Colo în depărtare, spre răsărit, este Husușul. D'apoi Lipova și mănăstirea de la Radna, iai' privește-o, ce minunat se vede. Aici să stai la vară, că aier ca la Lipova nu mai este: nu-i prav de loc, apa e bună, scaldă la îndemână, ce-ți mai trebuie?... Să vezi, că în Lipova stau o mulțime de pensionari... E un fel de Gratz al Țării Ungurești. Cum era să scrie și Slavici pe „Mara”, dacă Lipova n'ar fi romantică?... Într'adevăr, tabloul era frumos. Pe Murș, crescut până în mal, veniau într'una plutașii. Strigătele lor umpleau valea, pe alocurea atât de strîmtă,

în cât poți să vorbești cu cei de pe malul din față. Din dosul salciilor se văd morile înegrite de vreme... Sub noi șoseaua, atât de aproape, că ai pute lopi, cu o peatră, fără sfortare mare, pe trecător. Au știut cel de demult, unde să zidească cetate. Au închis astfel valea Murșului, încât câțiva oameni ar fi în stare a ține pe loc o armată întreagă, ear pentru dănișii și-au deschis o priveliște admirabilă. În zarea dinspre apus, pe câmpia fără margini, se văd contururile Aradului, dincolo; peste apă, pe niște dealuri verzi, sate bănuțene; înspre răsărit, pe Murș în sus, o vale presărată cu sate mici, așezate pe câte un colnic, și holde, încât tot ce vezi, pare o grădină, scaldată de cea mai dulce apă.

Unde mai socotești, că pe culmea ruinelor de unde ne desfăștam ochii, adia un aier răcoros și plin de miros, suntem doar în luna Maiu, că eram tocmai pe zidul turnului în care — așa dădeam noi cu socoteală — va fi fost închisoarea cetății, deoarece ce nu avea de cât o singură fereastră, aproape și aceasta de streșină, după cum și turnul ei însuși este imediat lângă coșul mare al vetrei cetății!... E de explicat, că ne cuprinsese un fel de dispoziție, care pe amicul Emil îl făcu să-mi spună ceea ce imi venia de altfel și mie în gând: să scriu un foileton despre excursia aceasta.

„Să-mi lauzi Lipova, Murșul și Șoimoșul”, imi zise „și să îndemn pe aradani să mai iasă din bîrlag, să vină pe aici, că nu-i vieață de cât în liber”...

De jos, din curtea cetății, se auzia șgomotul desfunderii unui butoiu cu bere... „Ura, trăească Giskra”, se auzi glasul lui Adrian (care ține morțiș că între altele, cetatea Șoimoșului era și locul de întălnire a fetei lui Giskra cu amantul ei... 'i-am uitat numele și apoi nici Adrian nu 'mi-a adus încă istoria să-mi documenteze afirmația sa!); hipodlaconul nostru, care 'și-a impus canon să vină și el la excursie, aclama pe Gambrinus, și toți ciocniau, că de la oarele 5 suntem toți în picioare, ear acum se apropia de amiază... Cucoanele întindeau masa, pe iarbă verde și de-alungul zidurilor, la umbră; Puiu plîngea că vesește și el „șus”.... Ear într'acestea Emil imi arăta, pe dealul din față, locul unde a fost cetatea Lipovei și pleda ca proxima excursie s'o facem acolo; într'o altă Duminică să mergem la „apa acră”, tot lângă Lipova. Să ne ducem apoi la Șiria, la ruine și la „Ferdeu”; să perzi Duminica în fumul de la „Vas”, e păcat de D-zeu!

Se înțelege, că după-ce coborîm, împărțîm ideile noastre și celorlalți, cari nici n'au esitat să le primească unanim și fără discuție... Cine să mai aibă chef de

discuție, când aveau să învingă o foame de lup? Începînd cu modesta ceapă, și urmînd cu fripturile de tot soiul, cu pogăcile și alte prăjituri, totul fu bine primit de — slămînda ceată... Ear pe când ajunse vremea să ne mutăm cu umbra, durere amară: în butoiu nu mai era ce să mutăm, era gol! Spiritul lui însă plutia printre noi: glasurile se deslegară adică, gluma și veselia și cântecele curgeau potop. A rîs fiecare, încât să-i fie de ajuns până la proxima excursie. Spre eternizarea momentelor, inginerul venit cu noi n'a pus apoi la greaua încercare a — posării! A stricat câteva sticle, până să nimerescă „o liniște” — relativă și aceasta. Ce n'a putut observa nainte zeii de ochi, aparatul fotografic a surprins cu o singură lentilă: pe un onorabil cu sticla de cognac, trăgînd la măsă, deși beutura asta fusese declarată ca *doctoria*, pentru cei ce se vor simți rău... Trădarea e cunoscută însă numai de erii, de când am văzut posele. Procesul se va desbata — probabil la... *apa acră!*

Pe când arădanii vor fi căscat mai cu putere în giurul mesei dela „Vas”, noi treceam Murșul, în luntrițele morarilor șoimoșeni. Exhaustat fiind programul petrecerii la cetate, — deoarece ce bere nu mai era și căldura (cu ea și *estea*) creștea, am co-

ce va crede de cuvîntă, va dispune, ea concurențele ce îndeplinesc condițiile mai sus precisate să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țărilor române.

Concurențele, cari nu sunt din România, se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școlile similare din patriile lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 5 August, cererile însoțite și de atestatul medical.

Rezultatele examenului se vor supune, dimpreună cu toate actele, printr'un raport, Augustului Protector al Academiei Române, Majestații Sale Regelui, căruia îi aparține a decide în privința primirii.

Examenul se vor face în localul Academiei la 9 Septembrie 1900. Nr. II 2191. — București. 6/19 Maiu 1900.

Comoara de aur.

— Povești igienice și de scăparea vieții, scrise pe înțelesul și pentru folosul țăranului român. —

De
Iuliu Bugărașu Sălăuțanul.

Motto: Sănătatea până la un punct este în mâinile noastre.

(C. Șt. S.)

A. HIGIENA.

Introducere.

Morbul sau boala ne face fără voie bună, ne supără. Sănătatea, din contră, ne înveselește, ne bucură.

Omul morbos sau bolnav își petrece zilele cu amar și între durerile și suferințele sale. Îi trec oarele așa de încet, ca și cum ar fi zile. Omul sănătos se uită cu plăcere după lucru și abia bagă de seamă, cum trec zilele.

Cel ce e morbos nu poate lucra; și dacă nu lucră, nu câștigă, n'are din ce să trăiască. Dacă omul nu lucră și nu câștigă, sărăcește.

Omul avută, dacă e morbos, buturos ar schimba cu săracul sănătos. Sănătatea e mai scumpă decât toată comoara și averea.

borit adică în oraș, la grădina lui Banu, unde berea și-o aduce drept din pivniță. Să fi văzut caravan: părea restul dintr'o ceață împrăștiată. Înainte mergea Emil, cunoscând el prin Lipovița toate potecile, ear' la urmă Puilul (de 8 ani), de mână cu hipodiatonul care are deja volumul unui veritabil călugăr catolic și se legase de Puilul numai ca să aibă pretext de a veni cât se poate de încet. Toți veneau pe lângă garduri și am observat că umbra-i puțină, praf însă mai mult decât puteam prevedea din vârful ce-tății... Emil își cam lăudase — Gratzul!

De grădina însă — tot respectul. E sub dealul cu vii; umbră câtă vrei, musică, popic. Ear' noi mai aveam și plăcerea să întâlnim aici câteva familii din Lipova, în stinul cărora am putut saluta pe cea mai nostimă mureșancă. Ochii ei ispită n'treagă!

Căți am ajuns în seara aceea acasă, la Arad, nu știu. Sigur este însă, că la o a doua ocazie, numărul excursioniștilor va fi îndoit. Se înțelege, nu în urma reclamei mele, ci pentru că în Arad căldura crește zilnic, ear la „apa aeră” se zice că e o umbră nu se poate mai deasă.

Leandru.

Dacă nu grijim de sănătatea noastră, nu putem fi sănătoși. Cine voiește să fie sănătos, acela trebuie să-și grijească de sănătate.

Despre îngrijirea și susținerea sănătății ne învăța *Higiena*.

Spre îngrijirea și susținerea sănătății este de lipsă: *aier curat, locuință bună, îmbrăcăminte potrivită curățenie îngrijită, nutreiment corespunzător, muncă și odihnă proporțională, îngrijire corespunzătoare de organele simțurilor, apoi încungiuirea și înlăturarea stricăciunilor, ce se pot naște din deosebitele moduri de ocupațiune.*

I. Aerul.

Aerul este necungiuurat de lipsă pentru susținerea vieții și păstrarea sănătății noastre, pentru-că: partea aerului numită „oxigen” face capabile toate părțile corpului nostru — spre îndeplinirea funcțiilor vitale. Oxigenul ne învigoră și sângelui și îl face potrivit pentru nutrirea corpului nostru. Fără de aer destul și curat, nu putem trăi.

Răsufierea.

Prin răsufierea pe nas și pe gură, aerul ajunge în plămâni, de unde apoi partea aerului numită oxigen se varsă în sânge, prin porțile vinelor nenumărate și ramificate în beșicutele plămânilor. Vinele conduc sângele îmbogățit cu oxigen — din plămâni în inimă și de aici în tot corpul. Sângele transmite oxigenul primit în plămâni țesăturilor corpului, din cari se umple de carbogen și hidrogen păgubitor pentru sănătate. De aceste surse de aier se curăță sângele așa, că vine deosebite, îl conduc împreună și-l conduc îndrăt în inimă și de aici în plămâni. În beșicutele plămânilor ese carbogenul și hidrogenul din sânge, prin porțile vinelor, cu ocaziunea expirării, ajunge în aer — pe nas și pe gură.

În aerul curat inspirat se află mult oxigen învigorant, dar puțin carbogen și hidrogen. În aerul expirat se află puțin oxigen, dar mult carbogen și hidrogen.

Aerul stricat.

Unde se află mulți oameni împreună, într'o chilie, acolo oxigenul aerului din chilie se consumă foarte iste, și în locul acestuia se sporește carbogenul. Prin aceasta aerul se corupe sau se strică.

Aerul îl strică mai departe: materiile arzătoare, precum: luminările aprinse, carbunii, flacăra de gaz, oleiul de lampă și tot

felul de materii putrede, pentru-că și acestea primesc în sine oxigen din aer și dau afară carbogen.

Aerul îl mai strică: pulverea, evaporația corpului, fumul, flacăra, mirosul greu, cu un cuvânt toate materiile străine, cari pe ori și ce cale, vin în amestec cu aierul natural și curat.

Aerul curat.

Aerul curat e fără de miros, nu e stricat, nu sunt în el aburi, pulvère și alte amestecuri stricate și stricăcioase.

Aerul curat e sănătos; aerul necurat, stricat, este cauza la nenumărate morburile primejdioase; pentru aceea aerul caută să fie curat.

Regule de răsufiere.

Pentru-că prin răsufiere să ne poată ajunga destul aer în plămâni, caută să grijim de aceea, că cu cât facem răsufieri mai dese și cu cât la fiecare răsufiere ni se lărgesc mai bine plămânii, cu atâta să ajungă în ele mai mult aer. Spre scopul acesta trebuie să facem mișcări dese, să lucrăm mult, să ne jucăm și să facem deprinderi gimnastice în aerul liber.

La ocupațiunile șezând — după puțină — trebuie să ședem drept, pentru că prin ținerea strîmbă sau îndaplecată a corpului, plămânii noastre nu să pot lărgi de-ajuns. Să nu uităm a face în toată ziua răsufieri adânci, ceea-ce putem face mai bine așa, că în timpul răsufierii ne ridicăm mâinile în sus pe lângă cap și ni-le prindem la olaltă. Dacă voim, ca aerul să fie curat, adevărat ferit de praf și fum, e mai corespunzător, ca să facem răsufieri pe nas, ținând gura închisă.

(Va urma.)

DIN BIHOR.

O întîmpinare. În al 19 număr de Dumineca al „Trib. Pop.” a apărut un raport despre decurgerea adunării învățătorilor din tractul Tinca. Autorul — „Un membru” — deci învățător, la propunerea mea din religie zice: „Prelegerea din religie n'a produs nici o atențiune, atât pentru tonul monoton, cât și pentru lecțiunea, la care s'a observat, că propunătorul nu 'și-a dat nici o silință la lucrarea concretă lui”. În pro-

gramă a stat: „Prelegere din religie de V. Strauț”, deci mi-a strit în voie liberă a-mi alege subiectul prelegerii. Mi am ales: „Adam și Eva în raiu” și „Alungarea lor din raiu”. Invitarea am primit-o cu 3 zile înainte de adunare. Unele afaceri m'au împedat a mă pregăti. Ar fi un lucru trist, când un învățător din un obiect de învățământ nu ar pute ține o singură prelegere — fără pregătire. Prelegerea totuși mi-am scris o cu cerusa. Asta o fac deja de 6 ani, din motivul, că mi-au criticat o prelegere din socotă — prea aspru și în urmă, după o desbatero (critică) lungă, cu buna intenție de-a roni critica și nu prelegerea, au dubitat că aș fi zis unele pasaje din prelegere. Cumcă prelegerea mea merită a ori ba atenție, nu discut. Aci le trimit în copie. Aveți bunăvoință a le da loc în numărul proximal de Duminecă. Observări la prelegere s'au făcut trei: 1. că nu am propus din religie, ci din istoria biblică, 2. că au așteptat de la mine o prelegere, de care să se mire toți, dar asta nu ajunge nimic, 3. că tonul mi-a fost monoton. La ultima am răspuns, că prelegerile nu conțin părți, cari ar cere modulare tonului, la cele două prime nu am răspuns. Aș ave a observa la celelalte aserțiuni ale D lui „Un membru”, dar nepunându-și numele, nu o fac. Rog însă pe dl. „Un membru”, să se descopere, de mine nu are a se teme, nu am rudenii nici pretinzi cu influință. Altcum sunt în deplină speranță, că nici On. Redacție nu va aproba, ca cineva sub pseudonime să arunce cu tină în jurul țărilor din învățătorii unui tract.

Pe lângă cari sunt al On. Redacției,
Oșand, la 28 Maiu 1900

Vasile Strauț,
învățător.

Din Banat.

Un răspuns. În Nr. 69 al foii „Tribuna Poporului” din a. c. am scris un raport despre adunarea despărțământului Bocșa al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” în Fizeș, cu cele mai curate intențiuni și obiectiv. Scopul meu a fost ca să descriu cât se poate de fidel decursul adunării, să laud după-cum se cuvine pe zeloșii membri din comitet, cari n'au pregetat a lua parte la această adunare din depărtări de 16—30

Frunză verde, frunză verde,
Om de om trage nădejde,
Numai eu cu badea meu —
Ne tragem nădejdea rău;
Numai eu cu badița —
Nu ne tragem nădejdea.

Măgheran de pe rotile,
Mândra zice că-i copilă,
Dar și pasărea-i tot puil, —
Știe dracu de cându-i.

M'o lăsat badea de dragă,
Și-o luat o cioică neagră,
Cioică neagră d'ingă țeu,
Ca să-mi pară mie rău.
Mie rău de ce să-mi pară
Dup'o coadă de topor,
Dup'o riză de ficior.

Ochii badii cei frumoși
Amândoi trebuie scoși;
Ochii badii negrișori,
Cându-i vîd, mă iau fiori
Din tălpi pân' la subsori.

Fugi, amărită nemurire,
Sau dă-mi odihna de demult,
Nu voi să-ți dau a mea iubire,
Să știi că nu te mai ascult.

Oetind.

Poesii populare.

(Din Ocișoara.)

Pretină, pretină-aleasă,
De draguțel meu te lasă;
Că să zac pe pat o lună,
Cum mă scol, 'ți-l iau din mână,
Și să zac pe pat doi ai,
Cum mă scol, draguțu n'ai.

Frunză verde călăpăr,
De la maica doi mă cer,
Unu negru, unu băl.
Frunză verde de măr acru,
După bălu meargă dracu;
Frunză verde de măr dulce,
După negru eu m'oiu duce.

De cât să mergi să nu-ți placă,
Mai bine te țipi 'n apă;
Apa trece peste tine,
Dar uritu 'n veci rămâne.

SBUCIUM.

De-acum să-știi că nici odată
N'am să-ți mai turbur nici un pas,
Cu inima mea sbuciumată
N'am să-ți mai zic nici bun rămas,

Am ars l'a focului văpaie
Copiii visului țeu drag;
Aș vră ca fulgerul să tai e
Și vatra și-al colibei prag.

Să nu rămână făr' în zare
Icoana ta și-un gând obscur,
Că n'ai știut să fii mai mare
Că lumea mică din pегiur.

Adâncul apelor să 'mpace
Zădărnicia celui om
Cari fățărind ca noi va face
Sicriu din înfloritul pom.

Ce mică-i fruntea 'mpresurată
De iaur verde și parfum
Pe lâng'o mamă îngândurată
Și-un tată oboșit de drum.

conduși numai de dorul de a lumina în învăța poporul din care și ei au eșit, și combat unele datini rele, cari contribuie mare parte la sărăcirea poporului din comuna, în care și eu am văzut lumina zilei și pe care o numesc cu iubire natală nașterii.

La acest raport inofensiv, corespondentul „Invățătorul” în numărul 89 al acestui prețuit jurnal, întreabă: a) de unde am eu neadevărul, că inteligența din Fizeș, a dat atențiunea cuvenită unui membru al comitet de altă confesiune? Pentru că „Invățătorul” și-au făcut datorița; b) susține că inteligența de acolo nu s'ar îndrepta de poporeni, cari dau înapoi ca rașii, și c) mă îndrumă ca să caut de comuna Ferendia — botezată de d-sa Baranda, servându și a-mi răspunde și altă-dată, că nu voiu fi mulțumit cu răspunsul dat.

La întrebarea, afirmarea și îndrumarea corespondentului „Invățătorul”, îmi permit a pune următoarele:

ad a) Eu am spus curatul adevăr și nu spun neadevăr, care afirmă contrarul.

D-nii membri din comitet, după adunare, au fost opriți la prânz și împărțiți la inteligența din Fizeș, afară de Vulpe, Invățătorul din Bocșa-montană. De ce? Aceasta e treaba „Invățătorului”, care la adunare n'a avut altă misiune, decât să asculte prelegerile și ca „gazda casei” să fie prevenită cu oaspeții veniți. Dacă dl Vulpe la adunarea d-sale a luat osteneală a călători dela Bocșa-montană la Fizeș, pe un drum destul de rău, a luat parte la adunare, care a durat până la 1 oră p. m. pe lângă toate agendele urgente ce le va fi având — cred că bucuros ar fi jertfit încă mai o oră, ca să se recreeze și nu ar fi plecat îndată înapoi tot pe acel drum, împreună tot cu acele plăceri ca și la venire.

ad b) Rog pe „Invățătorul” să cetească mai cu atențiune raportul meu și să nu scoată din el ce nu stă. Pe cel ce și face datorița — după-cum susține că și-o cunoaște — a-l îndemna să fie și mai conștient de datorițele sale, după a mea părere — nu e păcat, și nu e motiv ca cineva să se supere.

ad c) „Invățătorul” mă îndrumă — într'un mod batjocoritor — să-mi țin de sfântă datoriță a desrădăcina din comună luxul care se încuibă, ca să nu o pățească ca Fizeșeni. Pentru acest sfat îi mulțumesc „Invățătorului”; — mă mir însă

din ce dicționar a scos d-sa numele Ferendiei străformat în Baranda? Aș dori o mică explicație cu atât mai virtuoasă, cât dl „Invățător”, după-cum s'a scris, va fi știind.

Acestea mi-am ținut de datoriță a reflecta la corespondența „Invățătorului”, pentru-ca eu public să nu mă calific, după-cum a voit d-nul.

Achim Miloia Ferendianul.

Creștinii buni.

Iubirea și alipirea neștrămutată a credincioșilor noștri către sfânta biserică zilnic se poate ceti că merge spre preamărirea lui Dumnezeu cu pași de necrezut, ceea-ce vedește maritimosele daruri ce poporul din toată țara le face spre decorarea sionului divin.

În comuna noastră, deși săracă, dar totuși bogată în curățenia sufletelor, au contribuit la împodobirea bisericii următorii credincioși, și anume: Solomia Furdian din Leuceștii un măsaiu pe prestol, din lână curată, artistic lucrată în preț de 40 coroane; doamna Alexandra Căpitan a dăruit un prapor în preț de 30 coroane; Iuliana Căpitan născută Oncu din Șeitin un măsaiu pe analog în preț de 20 coroane; Melentie Chirdean un octoic mare în preț de 24 de cor.; Partenie Miloș și soția sa Brândușa un prapore și o candelă în preț de 60 coroane; Ioan Dehelean un prapore în preț de 30 coroane; George Tișescu, un june orb de la naștere, dar cu vedere sufletească mai presus ca mulți binevăzători, a colectat de la diferite persoane 24 coroane, din care sumă a cumpărat o perdea de catifea la ușile împărătești, precum și o candelă de argint; china Maria, soția lui Lazar Birdean, un măsaiu de lână și un stihar în preț de 30 coroane; văduva Eva Crișan un epitrahir în preț de 8 cor. În numele comunei bis. și pe aceasta cale le exprim mulțumită, dorindu-le ca bunul Dumnezeu pentru atari jertfe aduse pe altarul său să le dăruiască viață îndelungată și să le respătească ostenețele prin revărsarea grației sale, primind înmiiț de la Atotputintele părinte.

Cladova, în 15 Maiu 1900.

Ioan Căpitan,
preot. gr. or. rom.

— Spune-mi, bade, spune-mi dragă,
Maică-ta ce vină-mi bagă?
— Bagă-ți, mândră, puținea,
Că ești harnică și rea.
— Nu te teme, badea meu,
De omul harnic și rău;
Teme-te, bade, mai mult
De cel bun și amărit,
Că-ți face traiul urit.

Culese de: Dumitru Lodroman,
june și cantor.

Pagini din istoria României de G. COȘBUC. 1876—1878.

VII. Smârdanul și Vidinul.

V.

Prin toate satele de giur-impregiurul Vidinului erau oștiri turcești în șanțuri și redute. Satele de pe malul Dunării — spre Bahova, adevărat în josul râului — au fost curățite repede-repede de ai noștri, căci Turcii după pierderea Nazir-Mahalalei, au prins groază, mai ales că erau în bătaia tunurilor noastre, și s'au adunat prin satele

despre Apus de la Vidin. Pe partea cucerită, oastea noastră s'apropiase încet-încet până la trei kilometri de zidurile cetății, adevărat până în bătaia puștii.

Acum era nevoie să ne luăm după Turci, cari se înglotiseră în satele despre Apus. Câte-va regimente pleacă chiar din ziua de Anul-Nou și alungă pe Turci de prin câte-va sate, fără luptă. Dar a treia zi după Anul-Nou, când ai noștri se apropiară de satele Tatargic și Novoselu, care sunt chiar sub zidurile cetății și aveau oștire multă în ele, s'a schimbat cântecul. Turcii eșiră din Vidin cu multă putere de oaste și împreunându-se cu cei din satele Tatargic și Novoselu, se năpustiră spre oștirea noastră.

Două batalioane românești se împrăștiară iute pe câmpie și în chip de vânători începură să tragă de după pietri și copaci. Ear tunurile noastre au fost urcate cu multă pripă pe dealuri și au început și ele să se isbească în turcimea ce s'apropia amenințătoare și cu pași repezi.

Dar cât de repezi au venit, așa de repezi s'au și întors. Tunarii noștri așa de bine au ochit, în cât vr'o câte-va obuzuri s'au spart drept în mijlocul batalioanelor turcești, omorând mulțime de Turci și risipind șirurile. Ingroziiți de asta, Nizamii turci s'au

Partea Literară

Carmen Sylva la expoziție.

Suveranii, cari expun.—Carmen Sylva și evangelia Argeșului. — Colaborarea prințesei Maria. Descrierea. — Admirația străinilor. Amănunte.

La expoziția dela Paris nu numai simplită muritorii au predat operele lor, spre a fi admirate de mulțimea vizitatorilor, cari curg din toate părțile lumii; dar chiar Suveranii, cari prin poziția lor sunt de-asupra acestor patimi lumești, au expus. Așa, o vitrină specială dela Invalides conține, cadourile de Paști ale Țarului, — lucruri de artă. — În secția daneză, trei bucați de orfevrie oferite de regele Cristian copiilor săi. În pavilionul german, reconstruirea istorică a apartamentelor lui Frideric cel mare, la castelul Sans-Souci; în secția suedeză, adresele și amintirile dela iubileul Regelui Oscar.

Dar fără discuție, cel mai de seamă din aceste obiecte expuse, e al Reginei României.

Se știe, că Majestatea Sa și-a făcut un nume mare în literatura europeană, iscăbind diferite opere cu pseudonimul Carmen Sylva. Aceeași iscălitură strălucește și pe neasămănată evanghelie, destinată mănăstirii lui Neașoe-Vodă și care de câte-va zile se află expusă în secția română dela expoziție, unde atrage o mulțime enormă de lume.

Se știe, că și alte mâni regești au cercat să ducă penelul și pana pentru a glorifica cuvântul dumnezeesc. Așa, regenta Francei, Anna de Bretania, a făcut o carte de rugăciuni, — ilustrată de mână ei. Ceea ce, însă, a deservit Regina României, nu are păreche.

Evanghelia e scrisă întreagă de mână crăească. În scriere se regădesc toate caracterele: gotic, flamand, rond și englez. În text sunt cu profuziune ilustrații. Figurile evanghelice, apostolii, profesii, ingerii, serafimii, sfinții și sfințele ni-se arată sub închipuirea domnișelor de altă-dată, a membrilor familiei regale. Fiecare foaie are flori pictate de principesa Maria; marginea e prinsă în o bucată de aur masiv. Legătura de asemenea e de aur masiv, încrustată cu smalțuri de toată frumusețea. O cutie de preț, — bronz ciselat și aurit, în care se

află prinse bucați de naeru și ai cărei păreți transparenti, sunt de sticlă bisotată, e destinată pentru a apăra această operă artistică.

Ilustrațiile arhaice ale cărții sunt în stilul bizantin și au avut norocul, pe când regeșul cap albit se apleca cu răbdare de inger pentru a le deservir, să fie admirate de Pierre Loti.

Un ziarist francez a fost isbit de ideea gingașă a Reginei, pe care a formulat-o astfel: a materializa visul, idealizând toate ființele ce îi sunt scumpe, eată într'adever semnul deosebit al Carmen Sylvei.

Formula e fericită. Da, semnul deosebit al regeștei scriitoare va fi, că a pus să odihnească visul pe coroana regală și că a făcut să strălucească acea coroană în împărăția visului.

Datini și credințe.

Dacă Sângeorgiul vacilor, care cade totdeauna în ajunul Sfântului mucenic Georgiu, s'ar întâmpla să fie în zi de șec — Mercuri sau Vineri — atunci în acel an de bună seamă vacile, oile și caprele puțin lapte vor da.

În preseara Sângeorgiului vacilor să se pună în ferestre și ușile stalului și grajdului vitelor rug, câte-o ramură în fiecare fereastră ori ușă, asemenea și la ferestrele caselor, în giurul vasului în care se mulg vitele (adeck în giurul șustarului), ca streștile, cari în această noapte umblă să ia mana dela vitele cu lapte, să nu poată intra în stal ori grajd.

Dacă ai uitat să pui rug în ferestrele vitelor, atunci ai gătat cu laptele în acel an. Rugul, ce se pune în ferestre să fie de măcieșe. — La ferestrele caselor se pune rugul pentru-ca femeile ce laptează, să nu-și peardă laptele.

În noaptea de Sângeorgiul vacilor, dacă nu ai dormi toată noaptea, ai pute să auzi cum cântă strigile, când pornesc după mana vitelor. — Ele cântă mai multe la olaltă fel de fel de cântece, dar mai cu samă acest cântec:

.De n'ar fi Hodolean,
Hodolean și Rastopastă,
Fire-ar lumea toată-a noastă.

Mulți oameni spun, că le-au auzit cântând acest cântec în noaptea Sângeorgiului.

Pedestrimea a trecut apoi și ea în scurtă vreme, cu tunurile, și s'a întins în preajma Vidinului până în Dunăre. Turcii din partea asta s'au adunat și s'au întărit în satele Smârdan și Inova, sub Vidin.

Ast-fel Vidinul era împresurat întocmai cum fusese Plevna, de toate părțile. Oștirile noastre s'au înglotit, făcând lanț în giurul cetății de trei părți — căci de-oparte era Dunărea. Dar și de partea asta Vidinul era în bătaia tunurilor noastre de la Calafat.

VI.

Ziua de Mercuri, la o săptămână după Bobotează, 12 Ianuarie 1878 a fost hotărâtă pentru lupta cea mare. Românii aveau să dea năvală de pretutindeni asupra satelor de pe lângă Vidin, cari aveau oștire în ele.

Lupta de căpetenie avea să se dea la Smârdan. Satul acesta era ținta luptei. Dar ca să-i poată bate cu folos, Românii trebuiau să ție încercați pe Turcii din celelalte sate, ca să nu alerge la Smârdan. Aceste sate erau Tatargicu, Rupcea și Rainovcea, dar mai ales Novoselu.

Să vă povestesc întâiu luptele de la satele acestea.

Partea de oștire din fața Tatargicului începu lupta încă de cu noapte. Regimentul dorobanților Gorjeni și Vălceni împreună cu al optulea de linie, se asviri asupra Tatargicului.

retras în cetate, dar nu fără lăutari, căci batalioanele noastre — mai multe — au sărit după ei, trăgând din pușcă, și le-au tot scuturat cojoacele până în cetate. Ear tunurile din deal îi trăsniua fără înterupere.

Cei din satele Tatargic și Novoselu s'au vîrit în șanțurile lor. Dacă ar fi fost ai noștri mai mulți, și-ar fi scos și din aceste sate, căci bieții Turci se spăriaseră de tunurile noastre cât de bine ochiau, și ar fi fugit. Așa însă, ai noștri s'au ferit să se lase la luptă cu ei, neavând putere destulă de oameni.

Turcii fugiră și din partea asta și s'adunară — tot împregiurul cetății și aproape de ea — prin satele despre Mează-Noapte, dincolo de Vidin, în susul Dunării. Lucrul era limpede: trebuia să ne luăm după ei.

Aici însă era o pedecă, — o vale, a Topoloviței, mlăștinoasă și cu greu de trecut. Până să facem poduri și să căutăm drumuri pentru pedestrimă, cele două regimente de roșiori apucaseră să treacă dincolo cu caii în not, ca să înspăimânte pe Turci. Dar văzând Turcii, că roșiorii sunt singuri, fără ajutor și sprigin de pedestrimă, le-au eșit înainte, și Roșiorii au fost silți să fugă ocolind drumurile până departe. Turcii n'aveau oaste călărească, ca să ia în goană pe roșiori, și așa ai noștri au scăpat numai cu atâta.

giulul vacilor. Ei apoi au dat vitelor lor în tot anul pe acest timp hodolean și ra-topastă și strigile nu li au mai putut face nimic. Strigile nu merg pe jos, ele zboară prin aer, foarte pe sus, încât abia se aud, călărind pe anumiți cai făcuți din oameni, cari din nenorocire au eșit în capul gol afară în preseara Sângiorgiului vacilor. Să te păzești dar, ca în acea seară să nu ești afară în capul gol — fără pălărie, — căci ți se poate întâmpla să te faci cal de strigi; vre-o strigă adecă poate până la urea ta și când ești, te trezești, că ți-a pus frâul în cap și atunci caută să fugi așa de tare cum îți poruncește ea, și să mergi acolo unde te duce ea, ear când te lasă, așa ești de ostenit, de nu mai știi de capul tău. Strigile se fac din femei bătrâne și fermecătoare; ele ori vreau, ori nu vreau în seara de Sângiorgiu trebuie să meargă după mană, căci căpetenia lor nu le suferă acasă de fel. Nu merge însă și trupul, ci numai dușul cel rău vrăjitoresc. Trupul rămâne culcat acasă, și dacă se întâmplă ca cineva să rămână trupul rămas ca mort așa, ca picioarele să fie unde a fost capul, când a plecat dușul din el, apoi a gătat și striga cu viața, căci dușul nu mai știe întra înapoi și trupul, mort rămâne pe veci.

De multe ori pătesc și strigile rău, mai ales pe la staulele pécurarilor. Aci le pândesc toată noaptea de Sângiorz, le pușcă dacă le pot nimeri, deci cu groază se abat și ele pe-acolo.

(Va urma.)

(Din Școala.)

Frunză verde foase lată,
Mândra și o făcut pe dată;
N'o făcut că-mi place mie,
Da s'o urit de fetie.

Frunză verde de orez,
Haidă, mândră, și mă vezi
Până suhi grânelo verzi,
Că dacă s'or secera,
Noi ne vom înstrăina.

Petrecerea din pruncie
Nu este popă s'o scrie,
Nici dascăl să o cetească,
Nici fată să n'o jălească,
Nici fecior să n'o dorească:
Baremi Sâmbăta odată,
Duminea zina toată.

Eu cu dor, mândra cu jale,
Amândoi cu inimi rele;
Eu cu dor, mândra cu dor,
Trebuie-ni-ar un doftor,
Doftor să ne doftorească,
De dor să ne mântuiască.
Doftorul ne-o doftori —
De dor nu ne-o mântui.

S'aseară fuscii la fete,
Dumnezeu sfântul mă erte,
Pentru-că le sărătat,
Dumnezeu m'o duce 'n raiu,
Pentru-că le am strins la brâu,
Secerați la popa grâu;
Pentru-că-i tăiat nuele,
Ertă păcatele mele
Și-mi erită păcatele
Să m'apuc de altelu.

Frunză verde și ușa,
Rău mă doare inima,
Când îmi văd pe mândruța
În brațele altuia.

Tragă, mândră, tragă
Până-i mustața galbă,
Galbă și resucit,
Cu mult dor învăluit.

Preuteasa ferbe ouș
Popii două, mie nouș,
Să facem dragoste nouș,

Toată noapte-am tremurat
Lâng'un colțureț de gard.
Când o fost la sărutat,
Căni 'n goană m'or luat,
Dumnezeu m'o împedecat.

Culese de: Ioan Funar,
învățător.

PARTEA ECONOMICA

Boalele pomilor.

Uscarea crengilor. Crengile uscate trebuie tăiate pieziș cât mai aproape de trunchiu sau de crengile din cari acelea sunt crescute, și ranele trebuie unse cu ceară de altoit. Rădăcinile bolnave încă trebuie tăiate și unse cu ceară de altoit.

Îngălbenirea frunzelor. Frunzele de pe vîrf îngălbenesc înainte de timp și cad, surceii tineri se roșesc și

coaja se uscă. Pricinile acestei boale sunt: uscaciunea, vătămarea rădăcinilor sau descoperirea aceloră. Pricinile trebuie înlăturate, rētezând cu îngrijire rădăcinile vătămăte, acoperind pe cele desgolite și udând bătește.

Excrescențele, ce s'ar ivi între coajă și lemn, trebuie înlăturate cu ajutorul cuțitului și rana unsă cu ceară de altoit; pentru-că altfel ele umflă și mănăncă coaja. Înlăturați trebuie și bureții de pe trunchiu și ramuri.

Putrezirea mēduvei și scorburosirea, sunt pricinuite de suciri stricate, cari au început a se trage înspre inima pomului. Descoperind de timpuriu acest rău, se curăță mēduva cuprinsă de putrejună, și se împiedecă scurgerea apei și altor suciri înspre locul cu pricina.

Petele pe coajă sunt pricinuite de boale lăuntrice și de parasiți (muschi, bureți, ș. a.). Petele trebuie curățite și unse cu ceară de altoit.

Riia se vedește prin deslipirea coajei în mici solzișori. Se fac găuri în coajă, unde apa de ploaie stă baltă, și se arată putrezirea, bureții ș. a. Coaja stricată trebuie înlăturată, dar astfel, ea să nu fie vătămăta coaja tineră, ce începe a se forma sub cea putredă.

Muschii și alți parasiți se rad și coaja se unge apoi cu zamă de var.

12. Încolțirea rădăcinilor. Pomii șorii ce dau din rădăcinile unui pom trebuie tăiați cu îngrijire pentru a nu vătămă rădăcinile, cari sunt a se unge cu ceară de altoit.

Rășina și cleiul, ce se ved zămuind din pomi, sunt pricinuite de un pământ prea gras sau prea umed, uneori și de ger. Pricinile trebuie înlăturate, anume: umezeala și prea marea grăsimă a pământului.

Frunzele sucite ale pomilor, îndeosebi ale persecilor, sunt dovadă, că pomul suferă. Crengile bolnăvicioase trebuie înlăturate și ranele unse cu ceară de altoit.

Vătămări din afară, pricinuite de animale, de oameni, ș. a., nu trebuie nesocotite. Dacă s'a făcut o des-

binare sau altă vătămăre mai mult sau mai puțin primejdioasă, rana trebuie retezată cu un cuțit ager, apoi unsă cu ceară de altoit și pe urmă legată cu pânză, ca aerul, ploaia ș. a. să nu străbată la coajă, la lemn, sau mēduvă.

Gerul strică pomilor tineri la rădăcini, celor mai bătrâni la crengi. Părțile stricate sunt a se tăia cu îngrijire; ear pământul din giurul astorfel de pomi trebuie înlocuit cu altul.

(„B. Econ.“)

R. S.

Curs de stupărit și pomărit.

La școala comunală fostă grănterească din Cugir (Kudsir comit. Hunedoarei) se va ține un curs de stupărit și pomărit în zilele din 24 Iunie — 7 Iulie a. c., la care se invită toți învățătorii români, cari doresc a se perfecționa în acest ram de economie indispensabilă pentru poporul nostru și totodată foarte rentabilă pentru învățători.

Aici se află o stupărie bine în-tocmită, — nu e luxoasă, dar e bogată; — precum și o grădină de pomi ce nu lasă nimic de dorit.

Învățătorii participanți vor fi încuartați la școală și provăzuți cu toate cele de lipsă, spre care scop au de-a solvi 1 fl. la zi. Alte spese nu se mai fac.

La finea cursului învățătorii vor fi provăzuți cu atestate valide din partea comitetului școlar.

Doritorii de-a lua parte, să binevoască a se adresa la subscrisul cel mult până în 18 Iunie a. c.

Se observă, că stațiunea căliferate pentru Cugir se află pe linia Arad—Teiuș sub numele de *Alkenyer*, ear' posta e în loc (Kudsir).

Ioan Muntean,
învățător-dirigent.

În vremea asta, toate tunurile din partea locului, bat asupra Novoselului, ca să împiedice pe Turcii din satul acesta de a veni într'ajutor la Tatargic.

Turcii îndată ce s'aresc pe ai noștri că înaintază, le ies înainte și încep să arunce cu multă străjnicie plumbii. Cei din Novoselu, neputând ieși de frica tunurilor noastre, încep și ei la rîndul lor să bată cu tunurile spre dorobanții noștri.

Dorobanții înaintază cu inima voinică și dau năvală cu multă virtute. Avântul lor crește, când ved pe de altă parte a satului sosind în pas alergător regimentul de linie.

Era ceată pe câmpie și frig. Abia răsărise soarele. Soldații noștri alunecau pe zăpada înghețată și cu toate acestea așa de iute înaintau, în căt băgară groza în Turci. Tunurile turcești băteau des, dar nu erau bine îndreptate, și ghiulele se duceau prea departe ori pe de lături.

Turcii nu steteră mult de harță; își strinseră lucrurile și fugiră spre Novoselu. După un ceas de la începerea luptei, Gorjenii și Vălcenii au intrat în Tatargic. Îndată după ei sosi pe altă parte regimentul de linie. Ai noștri se înglotiră apoi repede, dorobanții își aduseră tunurile, le așezară în șanțurile părăsite de Turci și le îndreptară spre Novoselu și Vidin.

Pe la opt ceasuri dimineața, întăriturile Tatargicului erau ale noastre. Uciși aveam vr'o 14 soldați.

Pe la zece ceasuri erau ale noastre și întăriturile de la Rucpea și Rainovcea.

Cam pe timpul când intrau Gorjenii și Vălcenii în Tatargic, dorobanții din Mușcel și din Argeș în amestec cu Gălățenii porniseră asupra Rucpei. Aceștia au fost mai norocoși, căci nimeni nu și-a suferat în cale și, când ajunseră la șanțurile din giurul satului, le găsiră goale.

Turcii din Tatargic au fugit spre Novoselu. S'au gândit că tot e mai bine să facă și ei așa.

La satul Rainovcea același lucru. Dorobanții din Romanși și din Olt au găsit satul gol de oștire. Ei ocupară satele și dealurile lor, așezând tunuri pe creste.

Acum rămănea Novoselul și Smărdanul.

Novoselul, care e între Tatargic și Rucpea, dar mai adăncit spre Vidin, era un cuib puternic al Turcilor. Aici s'adunaseră Turcii cu pripire și cu toate puterile lor, căci erau la adăpost sub zidurile cetății.

Era greu să te apropii de Novoselu tocmai fiindcă era prea sub cetate, și mai era și acoperit de tunurile de la Smărdan și de la Inova. Ai noștri luară hotărîrea să bată întâiu Smărdanul și Inova, ear în

vremea căt vor ține pe Turci în luptă la aceste sate, un regiment românesc să înceapă și ei să dea năvală spre Novoselu, dar nu ca să l isbească cu dinadinsul, ci numai ca să incurce și să ție locului pe Turci.

Smărdanul însă nu era jucărie. Avea două redute puternice la marginea satului, și satul întreg era plin de oștire. Peste două mii de soldați apărău satul, având tunuri. Ear la Inova era altă redută, legată cu șanțuri de redutele Smărdanului.

Oștirea rînduită să cucerească Smărdanul n'a putut să înceapă lupta la vreme, din pricina ceței care în partea aceasta era mai deasă. Dar regimentul dorobanților din Mehedinț și Dolj, rînduit să s'apropie de Novoselu, a început cam pe la amiază să se lase la harță.

Cum am spus mai înainte, împrejurimile Vidinului sunt mlăștinoase, ear Novoselu e chiar în mijlocul mlăștinei pe un colnic. Ai noștri nu aveau pe unde să se apropie de Novoselu, de căt pe șosea, peste o gară, ca să ție în loc pe Români.

Companiile regimentului s'asvirliră vitejește spre pod. Nici Turcii, nici ai noștri n'au tras cu pușca, ci de-adreptul se isbiră piept la piept. Turcii au lăsat pe Români să s'apropie, până vor intra pe pod ca să tragă atunci cu gloanțele — în grămadă. Dar când au ajuns ai noștri la pod, s'au asvirlit așa de iute spre Turci, în căt Turcii n'au

avut vreme să tragă. S'au încăerat companiile din frunte, de amândouă părțile; un șir de soldați de ai noștri au căzut dintr'odată la pământ. A urmat apoi o învâlmășeală scurtă; mai repede de căt vă spui, s'a făcut o grămadă de morți în capul podului, de Români și Turci. Îndărjiți se strâpungeau luptătorii cu baioneta și-și striviau capetele cu patul puștii.

În cătă vreme zici un Tatăl-Nostru, se isprăvise totul. Turcii au început să se retragă încet spre Novoselu, împușcând într'ai noștri.

Lupta asta a fost cea mai scurtă din căte le-au purtat Români, și una dintre cele mai sângeroase. Peste o sută de oameni zăceau clae pe grămadă — și morți și răniți — în amestec Turci cu Români. Mehedințenii nici la podul Hârletului n'au năvălit cu atăta vitejie în Turci, ca acum. Tocmai de acea Domnitorul Carol a lădat regimentul dorobanților mehedințeni mai cu osebite și l'a decorat cu „Steaua României“.

Lupta de la podul Novoselului a fost numai o prevestire sângeroasă a luptelor ce au urmat, la vr'o căte-va ceasuri în urmă, la Smărdan. La redutele satului acestuia, Români și-au arătat toată vitejia, ear lupta lor e cea mai vrednică de aducere aminte dintre toate de căte am avut noi parte.

„Vărsatu s'a dar în buzele Tale, Preacuvioasă părinte Vasilie, și Te-ai făcut păstorul bisericii lui Christos, deprinzându-te încă din tinerețile Tale, a învăța oile cele săvârstătoare credința în banul D zeu”.

Vino, Preacuvioasă, în mijlocul nostru ca lumina aprinsă; cu lumina, care a rebrăzuit asupra Ta, știința sfântului spirit, și noi — cu tot poporul aparținător bisericii noastre, Te vom îmbrățișa călduros, — asigurându-te cu sinceritate, că totdeauna și în tot locul, unde nu mai va fi vorbă de a promova și apăra adevăratele interese ale bisericii și școlii noastre, Te vom sprigini cu toată inima și din toate puterile noastre.

Te felicităm din inimă și ne rugăm cu încredință ca Dumnezeu să Te țină sănătos și în depline puteri sufletești și trupești încă mulți ani, ca venind în mijlocul nostru și ocupându-ți scaunul desemnat de Dumnezeu — să mai de grabă — să poți fi și în viitor o sentință tare și fidelă intereselor bisericii și școlii noastre.

Prea banul Episcop al nostru, îl sămăntăm mâna.

Beliu, 16/29 Maiu 1900.

Al Preacuvioșiei Voastre:

Sinceri adiecți:

George Molnariu, paroh gr.-or. al Beliiului; Zenobiu Popa, Pavel Lup, episcop par. în Beliu; Nicolau Stan, paroh în Agrișiu; Maximilian Bosco, paroh gr.-or. în Nerăușiu; Petru Goldiș, paroh gr.-or. în Moșca; Ambrosiu Papp, gr.-or. par. în Grosi; Gavril Bodnariu, preot ort. adm. parohial în Bochia, Bănești și Botfeiu; Ioan Catona, preot gr.-or. în Ciuntăhaz; Nicolau Catona, hv. în Ciuntăhaz; Vasiliu Catona, episcop parohial; Nicolau Papp, preot gr.-or. în B. Rogoz; Moise Stan, primariu în Agrișiu; Andreu Marchiș, paroh gr.-or. în Carand; Antoniu Boțco, învățător în Archișiu; Traian Papp, paroh gr.-or. în Tagadău; Maximilian Bosco, preot gr.-or. în Siad.

Subscriși membri ai bisericii gr.-or. române din Beiuș, ca elemente ale organismului bisericii noastre ortodoxe române, — în urma protestului înaintat în contra alegerii de vicar al Orașului mari și pus pe o bază neobișnuită până acum în viața noastră bisericească-constituțională: ne aflăm îndemnați a aduce expresiunile noastre de recunoștință Veneratului Sinod eparchial din Arad, care ca și corporațiunea cea mai înaltă administrativă a dieceșei noastre, — în virtutea drepturilor sale neviolabile, cu o majoritate impunătoare l'a ales — spre bucuria și îngăierea noastră — de vicar episcopesc al Consistorului gr.-or. român din Oradea-mare pe Preacuvioșia Sa Domnol Protosincol, Vasilie Mangra.

Aceasta o facem noi mai ales pentru a dovedi că protestul înaintat în contra alegerii de vicar nu reprezintă opinia generală a Bisericii, ci reprezintă numai și numai părerea individuală a acelor domni

— Care-i cortul tatălui tău?

— Al patrulea; are opt prăjini.

Apoi își căută de drum.

Jehal plecă în fugă și pieri în lăgăruș Beni-Hameizilor.

Când Mira ajunse dinaintea cortului tatălui ei, acesta o luă c'un aer grav de mâhnă și trecu în partea de dincolo, unde era locul bărbatilor.

Acolo îi zise:

— Jehal, fiul lui Husein din tribul Samar, te cere de soție. Îi vrei?...
— Ea văzu pe tînărul beduin spriginit de unul din parii cortului; armele și talismanele lui, ciocnindu-se unele de altele, sunară lung.

— Da, spune-i că 'l vreau.

Atunci tatăl ei se întoarse spre Jehal:

— Te-ai vestit tu în lupte?... Câștigat-ai până acum vre-o isbândă?
— Nu, sabia mea, nu s'a botezat în sânge.

Bătrânul beduin reluă:

— În curând, dacă va vră Ahah, vei face cinste logodniciei tale. La cea dintâi isbândă a ta, o vei lua și ț-o vei duce în cort.

(Va urma.)

deputați sinodali, cari au subscris acel protest.

Și deore-ce noi subscrișim consimțim deplin cu votul Veneratului Sinod eparchial, pe de-o parte aducem omagiile noastre de supunere fiască Preasfințit Sale Dlui Episcop diecesan, Iosif Goldiș, care, pătruns de principiul constituțional al bisericii noastre, numai decât a și sancționat actul alegerii prin întărirea nou alesului în înaltul său post de vicar, la care a fost chemat Preacuvioșia Sa dl Protosincol, Vasilie Mangra, la dorința majorității impunătoare a dieceșei noastre; — ear de altă parte, având firma convingerea, că nou alesul nostru vicar este conștiu de importanța postului său înalt și de chemarea adevărată părintească, ce i-se impune din partea acestui post, în care cu conștiință, însuflețire și tărie apostolică va conduce destinele bisericii noastre ortodoxe-române din Bihor spre binle adevărat al provinciei noastre metropolitane: îl felicităm cu căldura inimii pe Preacuvioșia Sa dl Protosincol, Vasilie Mangra în acest post nou și în pragul introducerii Sale în împărăria darului și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Dat din conferința ținută în Beiuș, 30 Maiu 1900.

Dimitrie Negren, președintele conferinței; Nicolau Diamandi, notarul conferinței; Dr. Gavril Cosma, Alexiu Ardelean, Nicolau Cristea, prim-episcop; Ioan Pinter, Ilarion Crișan, Aureliu I. Lazar, Mihaiu Potoran, George Papp, Simeon Poinar, George Popa, Teodor Cristea, Mihaiu Cosma, Georgiu Coroiu, George Paplucă, Ioan Chidioșian, Nicolau Cristian, Vasilie Țiț, Ioan Pantea, Dumitru Sferlea, Petru Moșiu, Ioan Lazar, Teodor Barbuș, Georgiu Ardelean, Paul Bodnar, Teodor Popa.

BIRUINȚA LUI LUEGER.

Zicem a lui Lueger, pentru-că el a fost și este sufletul curentului antisemit din capitala Austriei. Nainte abea cu 7—8 ani, Ovreimea și Ungurimea, precum și „liberalii“ din Austria, îi lua în bătaie de joc. Împăratul el însuși refuzase a-i da lanțul de primar.

Azi însă Lueger este nu numai stâlp puternic al tronului și al Monarhiei, dar i-s'a dat cea mai mare satisfacție ce poate avea un luptător politic: a învins pe toți adversarii săi!

Insuși foile maghiare scriu: „Victoria împăratului neincoronat al Vienei este deplină!“ În toate patru colegiile, la alegerile comunale, au învins adică antisemiții. Așa, că din 158 consilieri orașenești 131 sunt antisemiți, liberalii sunt 21 ear demorați (socialiști internaționali) 2. Patru mandate nu sunt împlinite. Partida radicală alui Schönerer, cel cu „Loos von Rom“, a fost distrusă.

În Viena domnește un entuziasm de nedescris, ear tovarășia ovreomaghiară e prăpadită de necaz.

Examene.

I. Protopopiatul Aradului.

Examenele finale din anul școlar curent la școlile populare conf. gr.-or. române din inspectoratul Aradului se încep în 6 Iunie st. n. cu comuna Mândruloc și se termină în 28 Iunie n. cu școala de fetițe a d-șoarei Maria Precupaș în Arad.

Aceste examene se vor ține sub conducerea protopopului inspector școlar, și eventual sub conducerea delegaților săi, a parohilor: Fabrițiu Manuilă din Sobotel; Nicolae Chicin din Nădlac și Romul Nestor din Cenadul-ung. Ca comisar examinator pentru toate școlile din acest inspectorat este învătătorul-director din Arad, Iosif Moldovan, cu excepțiunea școlii, unde propune d-sa, la care acest rol îl va îndeplini învățătorul

George Morariu din Mândruloc; ear' ca delegați ai Ven. Consistor, în sensul rescriptului 3842 din a. c., sunt asesorii Aurel Petrovițiu și George Lazar pentru toate examenele din tract.

II. Protopopiatul Halmagiului.

Examenele de la școlile profesionale române din inspectoratul Halmagiului cu finea anului școlar 1899—1900 se încep în 4 Iunie st. n. și se termină în 15 Iunie după amiază.

O parte a acestor examene se va conduce de preotul Cornel Lazar din Almaș, ca vicarul protopresbiterului inspector; ear' altă parte de însuși protopopul-inspector Ioan Groza.

În comunele Tălagiu, Acuia, Brusturi, Halmăgel, Sărbi, Lungșoara și Vașdoci, din cauza boalei epidemice (scharlatina) ce grasează în mare grad, prelegerile fiind sistate, — examene nu se vor ține.

Noutăți

Arad, 2 Iunie 1900.

„Meșianu contra Goldiș“. Sub acest titlu „Egyetértés“ unul din monitoarele „neamurilor“, spune că înaltpreasfinția Sa metropolitul Meșianu de aceea a făcut (?) pe Dr. I. Pușcariu arhiepiscop onorar, pentru-ca astfel să-i asigure mitra de metropolit, pe care îi e teamă că altfel ar câștiga-o Goldiș.

În grijea mare ce o are pentru biserică, actualul metropolit voește să lase adică „arangiate“ lucrurile după moartea sa.

Vorba e numai, că acolo au și alții vot.

„Egyetértés“ ne asigură de altfel că: „Meșianu nici în moment n'ar avea odihnă, dacă ar ști că succesul pe scaunul arhiepiscopesc 'i-ar deveni Goldiș“.

Aceasta o credem!

Bărfeli. Baba dela Brașov s'a trezit tocmai acum să se ocupe (nrul 31 Maiu) de lucruri petrecute în diecesa Aradului înainte cu trei luni: serie adică despre alegerile comitetelor parohiale din Nădlac și Șicluș și — ca babele rele — vrea să sperie... copii! Zice anume, că la aceste alegeri era să se verse sânge, — ear aceasta din pricina „noului“ sistem... Vezi D Ta, Episcopul Goldiș e omul, căruia nu-i pasă să se verse și sânge, numai să se aleagă comitetul parohial plăcut P. S. Sale.

Baba mai caută să spele apoi pe magnatul Gall, zicând că în intrigile ce am demască, măriia sa e nevinovat ca un copil nou născut.

Cum nu i-e rușine?!

Avis Orădanilor. Ni se cer din mai multe părți amănunte asupra „instalării“ P. C. Sale dlui V. Mangra în scaunul vicarial din Oradea-mare.

Spre știre facem cunoscut, că festivități de instalare nu s'au fac acum, ci că Preasfinția Sa episcopul, care petrece acum în Rontău, va servi la Rusaliu în biserică din Oradea-mare cu asistență mare, în care va fi de sine înțeles și noul vicar Mangra, ear Marți se constituie noul consistor, conform statutului organic și vicarul își primește iurisdicțiunea.

Biserică demolată. Foilor maghiare li se anunță din comuna Tergovești (?), comitatul și protopresbiteratul Timișorit, o groaznică nenorocire. Biserica ce tocmai acum se clădia și care era aproape gata, s'a prăbușit deodată, alaltă-eri seara, cu un șgomot teribil, îngropând în ruinele sale mai mulți maeștri și muncitori. Până acum au fost scoase de sub ruine cinci cadavre. Pricina nenorocirii este, că clădirea era de tot șubredă Ca pricinuitor al catastrofei

este învinuit un măiestru anume Ioan Smideg, care, voind să fugă, a fost prins la gară și ferecat a fost escortat în comună.

Krivany greu bolnav. Așa vestesc foile locale. Boala, se zice, l-a zdrobit atât de mult în temniță, că nici nu mai poate merge pe picioarele proprii înaintea judeului de instrucție, ci patru colegi robii îl duc pe brațe, deși la față e gras și roșu. Aceasta însă înșeală, că — zice o foaie locală — atât față, cât și pantecele îi sunt umflate în urma boalei de șira spinării. — Vor fi „unii“, cari bucuros 'i-a dorit moartea — înainte de pertractarea finală.

Practicant apotecar. La Apotecarul din Pecica-română, Ioan Roxin, dela 1 Iulie a. c. poate intra un practicant de Român, care a absolvat cel puțin 6 clase gimnasiale și are purtare bună.

AVIS.

Doritorii de a întreprinde: pictarea, acoperirea cu tinichea, padimentarea etc. bisericii gr. or. din Bihar-Kisjenő, posta și calea ferată Mező-Telegd, sunt poftiți a ne încunoștința și resp. a se prezenta în fața locului până în 17/30 Iunie a. c., pentru a face învoiala cu: Comitetul parohial.

ULTIME STIRI.

Burii nu se lasă.

S'au cam grăbit știrile telegrafice cu vestirea marelui triumf al lordului Roberts în Transvaal: din veștile de ieri numai atât se confirmă azi, că orașul Johannesburg e în puterea Englezilor, dar Pretoria e încă tot în stăpânirea Burilor și că războiul nu e încă sfârșit.

Ce-i drept, rezultatul final, mai mult decât sigur, va fi tot cel anunțat ieri de telegramele engleze. Dar fapt e, că burii nu se lasă cu una cu două, ei vor lupta mai departe poate până la ultima picătură de sânge, cum de atâtea-ori au vestit lumii.

Speranța, va să zică, nu 'i-a părăsit. Alta e întrebarea ce va decide soarta în cele din urmă. Deocamdată, văzând că cu greu vor mai pute să apere Pretoria, — guvernul transvaalian 'și-a transpus rezidența la Middleburg, între munți, și-si adună la un loc toate forțele pentru ultima lovitură împotriva crudului dușman.

Eată câteva din știrile mai nou:

Londra, 1 Iunie. „Daily Express“ cu data de ieri raportează din Lourenzo-Marquez, că presidentul Krüger încă se află în Middleburg, unde s'a mutat întregul guvern dela Pretoria. „Daily Mail“ are știrea, că Mercuria trecută în drumul dintre Johannesburg și Pretoria, la Raalfontain s'a petrecut o luptă strajnică între beligeranți; rezultatul însă nu-l știe.

Bruxella, 1 Iunie. Reprezentantul transvaalic de-aici desminte hotărât știrea despre prinderea lui Krüger. — În Pretoria, zice acest reprezentant, numai o parte neînsemnată din armata bură va capitula; grosul armatei Burilor — vr'o 20.000 de oameni — se retrage între munți și de-acolo va continua războiul de guerilla.

ULTIM CUVENT.

La spitalul militar.

Sub-hirurgul cătră un soldat:

— Unde te simți mai rău?

— La front, d-le doctor.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Șirianu.

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piețe se scotesc în coroane și după 50 chilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 chilograme).

Prețurile dela 1 Iunie n.

In Arad:

Grâul cel mai bun . . .	cor. 7.32—7.40.
Cucuruz	5.25—5.45.
Săcară	5.60—5.80.
Orz	5.50—5.60.
Ovăș	4.60—4.80.

Cursul pieții din Arad.

Hârde-monetă română	Cump. fl. 9-48	vând	9.52
Lire turcești			
Imperiali (15 R. anz)	18.90		19.—
Ruble rusești 100 à	126.—		12.—
Galbeni	5.58		5.68
Napoleon-d'or	9.48		9.55
100 Marce germane	58.50		58.95
Livre sterling	11.90		12.57

Spirit:

25 Aprilie

Spirit rafinat; cu toptanu	115.—
" " cu micu	118.—
" brut cu toptanu	113.—
" " cu mic	116.—

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:	
bătrâni 380—400 kg.	52—54. cr. p. kg.
tineri 320—390	55—56. " " "
" 250—320	54—55 " " "
" până 250	54—56 " " "
mijlocii 240—260	" " "

„Foaia Pedagogică“, ce deja în al IV-lea an apare lunar în Sibiu, în întindere de două coale, sub direcția dlui prof. Dr. D. P. Barcianu, are în Nr. 5 (din Maiu) următorul cuprins:

Manualele de școală. Tractat de H. Trunk, prelucrat liber de George Dragoiescu (Urmare). — Modele de lecțiuni: Cumpenele și Cântarul, Două lecții din fizică pentru anul al V-lea, de Dr. Ioan Stroia. — Aprecieri importante la dotația și poziția actuală a învățătorului român, de Iosif Velcean, învăț. — Din literatura școlară. — Informațiuni. — Felurimi.

Abonamentul pe an: 6 coroane. — Ca unica foaie bună și de specialitate, ce-o avem pe terenul pedagogic, o recomandăm călduros tuturor învățătorilor noștri.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou

primărie spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Ori-ce tipărituri.
----------------------	-----------------	--------------------

Invitări la nuntă, Anunțuri funebre, etc.

Cele mai moderate prețuri!!

Mijloc de vindecare indispensabil!

Marca legală a firmei.

Din noi familie să nu lipsească:

Vindecare sigură și grabnică îndeplinește:

neîntrecut de minunat în efect și de mii de ori probatul

FLUID-ELSA

al lui FELLER

O istorie adevărată. Secretul unui bătrân. După trimiterea înainte a porto de 10 fileri, se trimite gratuit.

examinat și aprobat de autoritățile sanitare, care ajută de minune la

„Așa simțit de mult, dacă n'as fi întrebuintat vestitul Fluid-Elsa al lui Feller. Lui îi pot mulțami viața. Așa serie Sig. Răz din Földes.

vindecarea celor mai multe boale externe și interne. Așa de pildă: Friguri, Junghiri, durere de oase, Reumă, Tusă Catar, dureri de stomach, diaree, dureri de pept, de cap și de dinți, greață, slăbie, leșin, durere de ochi etc. etc. le vindecă grabnic și sigur. Prețul: 12 sticle împreună cu indicile pentru folosire: cor. 5.; 24 sticle: cor. 8.60; 48 sticle: cor. 16. Franco: prin rambursă postală sau trimițând înainte prețul le expediază singurul preparator:

EUGEN V. FELLER

apotecă la „Heiligen Dreifaltigkeit“ (Sf. Treime) în Stubien Nr. 135. (comitatul Zagreb.)

Fiecăruia i-se recomandă cu toată căldura

Pilulele-Rhebarbara

ale lui FELLER, prov. cu marca „Elsa“. Vindecă sigur și fără dureri: mistuirea rea și neregulată, sgârciuri de stomach, Incuierea stomacului, limbrici, anemie, gălbinarea etc. etc. 1 rud (6 cutii), împreună cu explicațiunile la întrebuin-

O istorie foarte interesantă din viața: Secretul unui bătrân, după trimiterea înainte a francaturii de 10 fl., se trimite gratuit.

țare: coroane 4, franco. — Depozite principale în Budapesta: în apotecile: Iosif Török (strada Király 12), Bela Zoltán (strada N. Korona, 23).

Toate cu efect de vindecare admirabil!

439 5—10

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

- 1.) „Amicu Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul — — — — — „ 1.— „
- 2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul — — — — — „ 2.— „
- 3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul — — — — — „ —80 „
- 4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, prețul — — — — — „ 2.— „
- 5.) „Principiile politice“, după Dr. T. de Holtzendorf, de T. Păcățeanu —prețul — — — — — „ 4.— „
- 6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul. — — — — — „ 2.50 „
- 7.) „Răsboiul pentru neatârare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului „ 1.20 „
Prețul „Coroanei“ — — — — — „ 1.60 „
- 8.) „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula născ. Truția — prețul — — — — — „ 1.— „
- 9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul — — — — — „ 1.— „
- 10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul: — — — — — „ 3.60 „
- 11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț: — — — — — „ 1.60 „
- 12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Preț. — — — — — „ 5.— „
- 13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, preț — — — — — „ 1.50 „
- 14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz prețul — „ 1.20 „
- 15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fileri spese postale.